

посиленої роботи з зазначеним порушенням. Таким чином, виявлення у дітей з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення передумов до появи порушень читання та письма, а також формування необхідних психолінгвістичних компонентів, як базових, для оволодіння писемним мовленням, зокрема читанням, – є необхідною умовою для успішного оволодіння грамотою дітьми означеної категорії у період шкільного навчання.

Література

1. Ільяна В.М. Вивчення стану сформованості фонематичних процесів у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в контексті попередження дислексій / В.М. Ільяна // *Особлива дитина: навчання та виховання*. – 2014. – № 4. – С. 31–38.

2. Ільяна В. М. Сучасний стан вивчення читання як процесу (психолого-педагогічний аспект) / В. М. Ільяна // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. – 2012. – Вип. 3(1). - С. 36-40.

3. Корнев А. Н. Нарушения чтения и письма у детей (диагностика, коррекция, предупреждение): [уч.- метод. пособие] / А. Н. Корнев – Санкт-Петербург. – МиМ, 1997. – 286с.

4. Рібцун Ю. В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення : навч.-метод. посіб. / Ю. В. Рібцун. – Київ, 2014. – 238 с.

УДК 376-056.264:615.821

ОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СУ-ДЖОК МАСАЖУ В РОБОТІ ЛОГОПЕДА З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Сухіна І.В.,

кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник,

Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, м. Київ

Важливим компонентом державної системи освіти є вироблення гуманістичних форм допомоги дітям з особливими освітніми потребами. У цьому зв'язку вживаються заходи щодо удосконалення науково-методичного забезпечення мережі спеціальних освітніх і реабілітаційних установ, набуває актуальності розробка інноваційних здоров'язбережувальних технологій.

Дані технології реалізуються через створення безпечного розвивального середовища, екологічно сприятливого життєвого простору, повноцінного медичного обслуговування, харчування, оптимізації рухового режиму, системного підходу до формування в дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я тощо.

Однією з таких інноваційних технологій, яка використовується у роботі логопеда з дітьми з особливими освітніми потребами, переважно дошкільного віку, є Су-Джок масаж, як складова Су-Джок терапії.

Су-джок терапія є різновидом корейської медицини, у перекладі Су-Джок означає: «Су – кисть, Джок – стопа». Родоначальником Су-Джок терапії є південно-корейський вчений, професор Пак Чже Ву. За його словами Су-Джок – це система впливу, що стимулює біологічно активні точки (БАТ) і біологічно активні зони на тілі людини, які відповідають усім органам і системам, що розташовані на кистях рук і стопах [4]. Важливим є те, що неправильне застосування Су-Джок терапії ніколи не завдає людині шкоди – воно просто неефективне. Тому, визначивши потрібні точки в системах відповідності можна стимулювати і мовленнєву сферу дитини, тонізувати організм з метою його загального зміцнення, розвивати дрібну моторику пальців рук, підвищувати пропріоцептивну чутливість та ін. Особливо доцільно застосовувати Су-Джок масаж у логопедичній практиці при дизартрії [3]. Су-Джок також також позитивно впливає на розвиток пізнавальної та емоційно-вольової сфер дитини. У цьому й полягає актуальність застосування Су-Джок масажу у корекційно-логопедичній роботі з дітьми, які мають порушення мовленнєвого розвитку.

Позитивний вплив Су-Джок масажу в корекційно-розвивальному процесі у дошкільнят з мовленнєвими порушеннями виявляється у тому, що використання масажу викликає зацікавленість і допомагає корегувати швидку стомлюваність у дітей; він сприятливо впливає на самопочуття дитини, покращує тонус організму і піднімає настрій.

Переваги Су-Джок масажу:

1. Ефективність. При правильному застосуванні настає виражений ефект.
2. Не має протипоказань до застосування.
2. Безпека використання. Неправильне застосування ніколи не завдає шкоди.
3. Доступність. Масажер можна придбати за невеликі кошти.
4. Простота застосування. Діти, навчившись, можуть виконувати масаж самостійно, під контролем дорослого.
5. Універсальність. Масажем можуть використовувати і педагоги в своїй роботі, і батьки в домашніх умовах.

Розглянемо методичне підґрунтя впровадження Су-Джок масажу в корекційно-розвивальну роботу логопеда з дітьми дошкільного віку.

Мета використання Су-Джок масажу: стимуляція БАТ, розташованих на кистях рук і стопах. Особлива увага приділяється масажу рук.

Завдання Су-Джок масажу:

1. Стимулювати мовленнєві зони в корі головного мозку.
2. Розвивати дрібну моторику рук.
3. Розвивати, пам'ять, увагу, удосконалювати навички просторової орієнтації.
4. Сприяти зниженню рухової та емоційної розгальмованості, нормалізувати тонус.
5. Використовувати елементи Су-Джок масажу на різних етапах діяльності з корекції мовлення у дітей.

Впровадження Су-Джок масажу відбувається з використанням наступних *методів*:

1. Словесні методи. Дитина повторює слова і виконує дії з кулькою-масажером відповідно до тексту. Це можуть бути потішки, примовки, вірші, питання, казки, загадки.

2. Наочні методи. В індивідуальній роботі використовуємо схеми, відеоматеріали, ілюстрації.

3. Ігрові методи. Дитина по черзі надягає масажні пружинні кільця на кожен палець, промовляючи вірш пальчикової гімнастики. Це можуть бути заняття-гра, ігрові вправи.

4. Взаємодія з казковим персонажем. Дитині пропонується пограти в казку, використовуючи Су-Джок кульки-масажери, наприклад, «Їжачок на прогулянці».

6. Практичні методи. Масаж кистей, стоп і пальців.

Масаж кистей рук спеціальною Су-Джок кулькою-масажером відбувається наступним чином, прокочуючи кульку між долонями, дитина стимулює БАТ (граємо у казку «Їжачок на прогулянці»). У кожній кульці є еластичне пружинне кільце. Діти по черзі приміряють кільця на пальчики, все це супроводжується віршами, забавлянками. Цю процедуру можна повторювати кілька разів на день. Є й інше застосування масажних кульок. Їх можна використовувати для розвитку сприйняття кольору. Наприклад, гра "Зроби різнокольорові кульки і назви їх" (синьо-червоний, жовто-зелений); дидактична гра «Розклади кульки за кольором». Тактильна стимуляція відбувається в певному ритмі, що сприяє формуванню почуття ритму. Масаж проводиться до появи теплового ефекту.

На логопедичних заняттях використовують різні *форми роботи* з використанням Су-Джок масажерів:

1. Катати кульку круговими рухами долонь.
2. Катати кульку прямими рухами долонь.
3. Прокочувати кульку по кожному пальцю.

4. Надягати пружинне кільце на кожний палець.

4. Стискати кульку в кулачку.

Впровадження Су-Джок масажу відбувається наступним чином:

1. Робота з педагогами по знайомству з Су-Джок, прийомами роботи з його використання.

2. Робота з дітьми – організація діяльності на заняттях, в індивідуальній діяльності, в повсякденному житті.

3. Робота з батьками – практикум з використання Су-Джок терапії, відкриті заняття.

4. Вдосконалення розвивального середовища – придбання масажних кульок, складання картотек ігор, вправ, художніх творів.

Су-Джок масаж з дітьми реалізуємо поетапно:

I етап. Знайомство дітей з Су-Джок масажем, правилами його використання.

II етап. Закріплення знань у вправах, іграх.

III етап. Самостійне використання кульок-масажерів Су-Джок відповідно до потреб і бажань.

При *організації роботи* п Су-Джок масажу варто дотримуватися наступних вимог:

1. Мотиваційне забезпечення: залучаємо той чи інший зовнішній мотив, який наділяє правильний спосіб дії певною цінністю (наслідування літературному персонажу, наслідування одноліткам).

2. Емоційний супровід:

- атмосфера емоційних позитивних емоцій;
- доброзичливий настрій;
- зацікавленість логопеда в успіхах дітей;
- власні емоційні прояви і дітей, і дорослих.

3. Форма організації: індивідуальні, підгрупові та фронтальні заняття.

4. Особливості взаємодії з дітьми: забезпечення зрозумілого, цікавого мотиву діяльності.

В результаті використання Су-Джок масажу в логопедичній роботі з дошкільниками:

- стимулюються мовленнєві зони кори головного мозку;
- здійснюється сприятлива дію на весь організм;
- розвивається координація рухів і дрібна моторика, сприйняття кольору;
- розвиваються довільна поведінка, увага, пам'ять, мовлення та інші психічні процеси, необхідні для становлення повноцінної навчальної діяльності [1,2,3].

У кінцевому підсумку, ми можемо говорити про доцільність застосування Су-Джок масажу, як різновиду інноваційної здоров'язберезувальної технології, у корекції розвитку мовлення дітей з особливими освітніми потребами. Су-Джок масаж можна рекомендувати для використання логопедам, педагогам і батькам. Оволодіння батьками технологією проведення Су-Джок масажу підвищить рівень їхньої батьківської компетентності, сприятиме ефективності логопедичної роботи з корекції мовлення власної дитини.

Література

1. Архипова Е.Ф. Логопедический массаж при дизартрии / Е.Ф.Архипова –М.:АСТ: Астрель; Владимир: ВКТ, 2008.–123 с.
2. Блыскина И.В. Логопедический массаж. Методическое пособие / И.В.Блыскина – СПб., 2004.
3. Приходько О.Г. Логопедический массаж при коррекции дизартрических нарушений речи у детей раннего и дошкольного возраста / О.Г.Приходько – СПб.: КАРО, 2010. – 160с.
4. Пак Чже Ву Сам себе доктор / Чже Ву Пак – М.: «Су-Джок Академия», 2003. – 156 с.

УДК: 378.147:376-056.264